



רשות ניירות ערך
מחלקת הפיקוח על הבורסה
וזירות הסוחר
רח' מונטיפיורי 35, תל אביב 65201
טל': 03-7109970
פקס': 03-7109901
www.isa.gov.il

י"ג חשון, תשע"ו
26 אוקטובר, 2015

לכבוד:
עו"ד עמית לייזרוב
כספי ושות', משרד עורכי דין

א.נ.,

הנדון: מערכת לביצוע עסקאות spot להמרה של מטבעות

סימוכין: מכתבכם מיום ה-29 ליולי 2015

במענה לפנייתכם בשם מרשתכם [REDACTED] (להלן: "החברה"), כפי שזו מובאת במכתבכם שבסימוכין (להלן: "פנייתכם"), הרינו להביא בפניכם את עמדת סגל רשות ניירות ערך (להלן: "הרשות") בהתייחס לנושא שבנדון. עמדה זו מבוססת על המסכת העובדתית שנפרשה על ידכם ועליה בלבד ובהנחה כי זו משקפת את כל הנתונים הרלבנטיים לנדון.

1. להלן העובדות העיקריות אשר הוצגו בפנייתכם:

- א. החברה הינה חברה פרטית הרשומה בישראל, בשליטת מר [REDACTED]¹. נכון למועד פנייתכם פעילותה העסקית היחידה הינה כמפורט במסגרת פנייתכם.
- ב. אם.אפ.אקס. בע"מ (להלן: "אם.אפ.אקס") הינה חברה פרטית הרשומה בישראל, ופעילותה העסקית היחידה הינה כמפורט במסגרת פנייתכם. נכון למועד פנייתכם אם.אפ.אקס פועלת בישראל בלבד ואינה מחזיקה ברישיונות או היתרים כלשהם, למעט רישיון נותן שירותי מטבע בהתאם להוראות חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן: חוק איסור הלבנת הון).
- ג. ל-אם.אפ.אקס מערכת אלקטרונית המאפשרת ללקוחות קבלת ציטוטים בזמן אמת לשערי מטבעות וביצוע עסקאות עד ערך SPOT להמרה של מטבעות באמצעות האינטרנט (להלן:

¹ מר [REDACTED] הינו בין היתר בעל שליטה בחברה בעלת רישיון לייעוץ השקעות.

"המערכת", כלומר עסקאות להמרה של מטבעות שבמסגרתן תבוצע עסקת המרה לערך מימוש של עד שני ימי עסקים (ערך מימוש הינו המועד הקובע של סיום העסקה בו מצפים הצדדים לקבל את התמורה בחשבונם).

ד. השימוש במערכת נעשה באמצעות אתר האינטרנט של אפ.אקס. כתנאי מקדים לשימוש במערכת הלקוח נדרש לעבור הליך זיהוי בהתאם להוראות חוק איסור הלבנת הון. כמו כן, אדם שנכנס לאתר האינטרנט של אפ.אקס ומעוניין לעשות שימוש במערכת, נדרש להתקשר באופן ישיר בהסכם עם אפ.אקס, ואפ.אקס היא שמבצעת עבור אותו לקוח את העסקה (עסקת ספוט כהגדרת המונח בסעיף ו' להלן). העסקה מבוצעת בחשבון בנק של אפ.אקס, ו- אפ.אקס היא שזכאית לתמורה מאותו לקוח בגין אותה עסקה.

ה. בהתאם להסכם להפניית לקוחות בין החברה לבין אפ.אקס (להלן: "ההסכם"), החברה תפנה לאפ.אקס לקוחות שונים לצורך ביצוע עסקאות ספוט (כהגדרת המונח בסעיף ו' להלן) באמצעות המערכת, כנגד תמורה כקבוע בהסכם.

ו. במסגרת ההסכם התחייבה אפ.אקס כלפי החברה, בין היתר, כי לא תאפשר ביצוע עסקאות במערכת (בין עבור או על ידי לקוחות שיופנו ל-אפ.אקס על ידי החברה ובין עבור או על ידי לקוחות אחרים, לרבות על ידי אפ.אקס) אלא עסקאות העומדות בתנאים הבאים (להלן ולעיל "עסקאות ספוט"):

1) המדובר בעסקאות SPOT של המרה של מטבעות במסגרתן יחוייב הלקוח להשלים את עסקת ההמרה של סליקת המטבעות תוך 2 (שני) ימי עסקים, על בסיס השער שנקבע במועד ביצוע העסקה, ובלבד שכל העסקאות יסתיימו במועד סיום העסקה בהעברה בעין של המטבע (delivery).

2) כל העסקאות יסתיימו במועד סיום העסקה בהעברה בעין למעט התחשבות של שתי עסקאות הפוכות שבוצעו על ידי אותו לקוח ואשר ההבדלים ביניהן הם כיוון העסקה (קניה ורכישה) ושער העסקה, וזאת נוכח מועד ביצוען השונה, ואשר עומדות בתנאים הבאים:

א. שתי העסקאות בוצעו באותו יום עסקים.

ב. מתקיימות נסיבות מיוחדות שבהן הלקוח הניח את דעת אפ.אקס שעסקת היסוד בגינה ביצע את העסקה בוטלה או לא צפויה להתקיים מכל סיבה שהיא.

3) הגבלת שער תהא מותרת רק אם העסקה תבוצע על בסיס שער ספוט ששרר בעת ביצוע העסקה ורק אם ברגע העברת הפקודה לא קיימת פקודה הפוכה בהגבלת שער.

ז. מלבד ביצוע עסקאות ספוט כמפורט בסעיף ו' לעיל, המערכת לא תבצע עסקאות אחרות ול- אפ.אקס לא יהיה כל עיסוק אחר נוסף. למען הסר ספק, המערכת לא תאפשר לבצע עסקאות פרוורד (Forward Transactions) ו/או עסקאות עתידיות ו/או עסקאות רולינג ספוט פורקס (Rolling Spot Forex Transactions) ו/או כל עסקה אחרת שאינה עסקת ספוט.

2. החברה מבקשת לקבל את אישור הרשות לכך שהפעילות אינה מחייבת רישיון זירת סוחר לפי סעיף 44 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח 1968 (להלן: "החוק").

3. לעמדת החברה הפעילות המתוארת אינה מחייבת רישיון זירת סוחר לפי סעיף 44 לחוק. נימוקה של החברה הוא כי המערכת מאפשרת לבצע עסקאות ספוט רגילות של המרת מטבע בלבד, ואלה אינן

נכנסות להגדרת "מכשיר פיננסי". משכך פעילות המערכת אינה מהווה ניהול של זירת סוחר כהגדרתה בחוק.

4. **הרינו להודיעכם כי על רקע העובדות המתוארות לעיל, לעמדת סגל הרשות עסקאות הספוט המתוארות בפנייתכם אינן נופלות לגדר הגדרת "מכשיר פיננסי" בחוק ומשכך הפעילות המתוארת אינה מחייבת קבלת רישיון זירת סוחר בהתאם לסעיף 44 לחוק, ובלבד שיתקיימו התנאים הבאים:**

א. המערכת תאפשר לבצע אך ורק עסקאות SPOT להמרה של מטבעות, שבמסגרתן תושלם עסקת ההמרה (סליקת המטבעות) במועד שיקבע במועד ביצוע העסקה (להלן: "מועד השלמת העסקה"), שלא יעלה על שני (2) ימי עסקים ממועד ביצוע העסקה, ועל בסיס השער שנקבע במועד ביצוע העסקה; לא תינתן אפשרות לגלגל את העסקה או לדחות את מועד השלמתה מעבר לשני (2) ימי עסקים;

ב. כל העסקאות יושלמו במועד השלמת העסקה על דרך של העברה בעין (Delivery) של המטבעות, למעט בעקבות התחשבות של שתי עסקאות הפוכות שבוצעו במערכת על ידי הלקוח. עסקאות הפוכות הינן עסקאות שההבדלים היחידים ביניהן הם כיוון העסקה (קנייה/רכישה) ושער העסקה, נוכח מועד ביצוען השונה;

ג. לקוח לא יהיה רשאי לבטל עסקה שבוצעה אך טרם נסלקה או לבצע עסקה הפוכה לעסקה שכבר ביצע בטרם סליקתה, אלא אם התקיימו כל אלה:

1) שתי העסקאות בוצעו באותו יום עסקים;

2) מתקיימות נסיבות מיוחדות, שבהן הניח הלקוח את דעתה של החברה המפעילה את המערכת, כי עסקת היסוד שבגינה ביצע הלקוח את העסקה בוטלה או לא צפויה להתקיים מכל סיבה שהיא; לעניין זה עסקת היסוד הינה עסקה מסחרית שבשלה ביצע הלקוח את עסקת הספוט. לדוגמא, במקרה של לקוח, המבצע עסקה לרכישת דולר לצורך רכישת מוצר הנקוב בדולר, עסקת היסוד הינה עסקת רכישת המוצר.

ד. העברת פקודות בהגבלת שער מותרת רק אם העסקה תבוצע על בסיס שער הספוט ששרר ברגע ביצוע העסקה והפקודה לא תכלול התניות נוספות.

5. **להלן יובאו נימוקינו בתמצית:**

א. סעיף 44(א) לחוק קובע כי לא ינהל אדם זירת סוחר, אלא אם כן הוא בעל רישיון זירה ובהתאם לתנאי הרישיון.

ב. זירת סוחר מוגדרת בסעיף 44 לחוק כדלקמן:

"כל אחת מאלה:

(1) מערכת ממוחשבת שבאמצעותה קונה אדם מלקוחותיו, לחשבונו העצמי, מכשירים פיננסיים או מוכר ללקוחותיו, מחשבונו העצמי, מכשירים פיננסיים, באופן מאורגן, תדיר ושיטתי, למעט מערכת שבה כל המכשירים הפיננסיים שנקנים או שנמכרים הם מכשירים פיננסיים שתנאיהם נקבעו במשא ומתן ישיר בין הצדדים לעסקה;

(2) מערכת ממוחשבת המעמידה ללקוח אפשרות לסחור באמצעות מערכת כאמור בפסקה (1); "

ג. מן ההגדרה עולה כי קנייתם ומכירתם של מכשירים פיננסיים הינו יסוד מרכזי בהגדרה ובמקום שבו אין מדובר במכשיר פיננסי אין מדובר בזירת סוחר שניהולה מחייב רישיון כאמור.

ד. מכשיר פיננסי מוגדר בסעיף 44יב לחוק כדלקמן:

”כל אחד מאלה:

(1) ניירות ערך שהגדרתם בסעיף 1;

(2) ניירות ערך המונפקים בידי הממשלה;

(3) יחידות של קרן סגורה שהגדרתה בחוק להשקעות משותפות;

(4) הסכם או הסדר שערכו נגזר מערכם של מטבעות, סחורות (Commodities),

שערי ריבית, שערי חליפין, מדדים או מכשיר פיננסי אחר;”

(5) כל מכשיר פיננסי אחר שקבע שר האוצר, לפי הצעת הרשות או בהתייעצות

עמה ובאישור ועדת הכספים של הכנסת;

ה. בהתייחס להגדרת מכשיר פיננסי צוין בדברי ההסבר שפורסמו יחד עם הצעת החוק כדלקמן:

”מוצע על כן לקבוע את המונח ”מכשיר פיננסי” אשר יכלול את כל סוגי המכשירים הפיננסיים שמקובל לסחור בהם בזירות הסוחר. ההגדרה המוצעת כוללת את כל סוגי ניירות הערך, אף אלה שמועטו בסעיף 1, ואת מגוון האופציות והנגזרים האחרים הנסחרים בזירות באופן כללי וביניהם את נגזרי המט”ח באופן מיוחד (כגון, Rolling Spot Contract, Contract for Differences, Futures, ועוד). ההגדרה המוצעת כוללת את כל סוגי המכשירים הפיננסיים הנסחרים כיום בזירות הסוחר ומנוסחת בצורה רחבה כך שצפוי שתכלול גם כל מכשיר פיננסי חדש אשר ייסחר בעתיד בזירות הסוחר. עם זאת, מאחר שלא ניתן לצפות מראש כל תרחיש אפשרי, ולנוכח העובדה כי מזמן לזמן מוצעים סוגים חדשים של מכשירים פיננסיים, מוצע להסמיך את שר האוצר, לפי הצעת הרשות לניירות ערך (להלן - הרשות) ובהתייעצות עמה ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, להרחיב את ההגדרה ”מכשיר פיננסי”.”

ו. כפי שעולה אף מדברי ההסבר הקטגוריה הרביעית נועדה לחול על נגזרים למיניהם. תכליתה של הקטגוריה הרביעית לחול על מסחר בהסכמים והסדרים שנגזרים מערכם של מטבעות, סחורות ונכסי בסיס אחרים, ולא לחול על המסחר הריאלי בנכסי הבסיס עצמם. כך, החקיקה לא נועדה להסדיר שירותי חלפנות של מטבעות עצמם אלא לחול על מסחר במכשירים פיננסיים הנגזרים ממטבעות.

ז. השאלה אם הסכם לקנייה או למכירה של נכס הבסיס הוא מכשיר פיננסי הנגזר מערכו של נכס בסיס מתעוררת בכל מקום שבו נכס הבסיס לא נמסר פיסית לקונה באופן מיידי בעת סגירת העסקה, או אז עשוי ההסכם עצמו להפוך למושא המסחר בין הצדדים בשונה מנכס הבסיס. לעמדת סגל הרשות עסקאות ספוט במטבע חוץ העומדות בתנאים הנזכרים בסעיף 4 למכתבנו משקפות מסחר בנכס הבסיס עצמו (מטבע החוץ) על אף שנכס הבסיס לא נמסר באופן מיידי בעת סגירת העסקה, וזאת בשים לב לכך שתכליתן הינה העברה בעין (Delivery) של המטבעות, ולא עשיית רווח מהשינוי בערכו של ההסכם שעומד בבסיס העסקה בין הצדדים.

ח. הסגל אינו מביע עמדה לגבי שאלות אחרות העשויות לעלות מהאמור במכתבכם. כיון שעמדה זו מבוססת על העובדות המתוארות בפנייתכם, יש להבהיר כי כל שינוי בנסיבות או בתנאים המתוארים בה עשוי לחייב מסקנה אחרת מזו המובאת בתשובתנו. כמו כן יובהר כי מכתב זה מבטא את עמדת סגל הרשות לגבי חובת רישיון ניהול זירת סוחר ואינו מתיימר להביע כל מסקנה או עמדה משפטית אחרת לגבי השאלה שהוצגה בפנינו לרבות בקשר עם חובות החברה או אם. אף. אקס מכוח הדין בישראל או הדין הזר.

ט. במסגרת עמדת הסגל נשקלה תחולת החוק, ומטבע הדברים איננו מתייחסים לסיכונים הגלומים בפעילות החברה או לפיקוח הנדרש בעניינה מכוח דינים אחרים.

6. בפנייתכם ביקשתם כי לא יפורסמו שמות ופרטי זיהוי אחרים של הצדדים הנוגעים בדבר וזאת מטעמים של סודיות מסחרית. התייחסותנו לבקשה זו תועבר בנפרד.

בכבוד רב,



גיא דביר

יועץ משפטי

מחלקת הפיקוח על הבורסה וזירות הסוחר



אסף ארז

ראש תחום זירות סוחר

מחלקת הפיקוח על הבורסה וזירות הסוחר